

ÅRSBERETNING
MILJØPUNKT AMAGER
2017

DET LOKALE MILJØARBEJDE
PÅ AMAGER

STØTTET AF AMAGER ØST LOKALUDVALG
OG AMAGER VEST LOKALUDVALG

Beretning 2017

Indledning

I denne årsberetning kan du læse om de aktiviteter Miljøpunkt Amager har afholdt og gennemført i løbet af 2017. Beretningen er en samlet evaluering af hvordan målsætningerne beskrevet i årsplanen for 2017 er opfyldt, samt en beskrivelse af de konkrete projekter og aktiviteter, som er afholdt under de indsatsområder som Miljøpunkt Amager har arbejdet med i 2017.

Miljøpunkt Amagers drift og aktiviteter er hovedsageligt finansieret af lokaludvalgene på Amager. Derudover kommer mindre beløb, der tilgår Miljøpunkt Amager fra andre eksterne puljer gennem løbende projektudvikling og fundraising.

Har du kommentarer til beretningen, hører Miljøpunktet gerne fra dig. Telefon, adresse og e-mail-adresser findes bagerst i denne beretning.

Miljøpunkt Amagers opgave

Efter aftale med Amager Øst Lokaludvalg og Amager Vest Lokaludvalg varetager Miljøpunkt Amager "Det lokale miljøarbejde" på Amager på vegne af lokaludvalgene.

Årsplanen og de aktiviteter der er afholdt i 2017 er derfor resultatet af et positivt og fremadrettet samarbejde mellem Miljøpunkt Amager og lokaludvalgene, og der er en direkte sammenhæng mellem de aktiviteter Miljøpunkt Amager afholder og mange af de opgaver, lokaludvalgene får i opdrag af Københavns Kommune på teknik- og miljøområdet.

Indholdsfortegnelse

Miljøpunkt Amager i 2017	4
Hvad er effekten af Miljøpunkt Amagers arbejde?	6
Oversigt over aktiviteter i 2017	9
Grønne Gader & Gaderum	11
Mad & Bæredygtighed (+ Amager Frugtlaug)	17
Bæredygtig Boligvejledning	22
Nye Cykelfællesskaber (Kun Amager Øst)	26
Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (kun Amager Øst)	31
Amager Fælled (kun Amager Vest)	34
Andre aktiviteter	39
Organisation	41

MILJØPUNKT

Miljøpunkt Amager i 2017

Er målene nået?

Årsplanen for Miljøpunkt Amagers arbejde i 2017 var en ambitiøs årsplan med målsætning om at bevæge Miljøpunkt Amager ind på nye områder og i praksis redefinere det lokale miljøarbejde. Udgangspunktet for arbejdet i 2017 var at gå dybere ind i det længerevarende projektarbejde og i mindre grad gøre brug af enkeltstående aktiviteter og arrangementer. Denne ambition blev bekræftet af de to lokaludvalg på Amager.

Overordnet set er målsætningerne for årsplan 2017 realiseret. Der blev i løbet af 2017 arbejdet mere strategisk med langsigtet projektudvikling og Miljøpunkt Amager placerede sig som en væsentlig spiller indenfor blandt andet *udvikling af nye grønne byrum, bæredygtighed i lokal fødevarereproduktion, cykelmobilitet og cirkulær økonomi*.

Samtidig må vi erkende, at arbejdet med at "tænke langt" i en vis udstrækning er en barriere for at skabe synlighed om det lokale miljøarbejde på den korte bane. Således var Miljøpunkt Amager i 2017 mindre synlig i arbejdet med de daglige miljøudfordringer. Alligevel havde vi også i 2017 opsigtsvækkende arrangementer som f.eks. *Cykelpitstop, Fælledens Dag og Park(ing) Day*. Årligt tilbagevendende arrangementer der tydeligvis er blevet et varemærke for Miljøpunkt Amager, og hvor der netop er forventning om at Miljøpunkt Amager er på banen.

I 2017 havde Miljøpunkt Amager seks hovedindsatsområder, hvorfra størstedelen af Miljøpunkt Amagers aktiviteter udspringer:

- Grønne Gader & Gaderum
- Mad & Bæredygtighed (+ Amager Frugtlaug)
- Bæredygtig Boligvejledning
- Nye Cykelfællesskaber (kun i Amager Øst)
- Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (kun i Amager Øst)
- Amager Fælled (kun i Amager Vest)

Generelt var der stor aktivitet indenfor alle indsatsområder og den langsigtede projektudvikling var i høj grad med til at hæve det faglige niveau for miljøarbejdet og udvikle de faglige kompetencer hos medarbejderne i Miljøpunkt Amager.

Der var indsatsområder hvor målsætningerne for arbejdet i 2017 blev realiseret til fulde og mere til, og der var indsatsområder hvor det ikke er lykkedes at komme i mål med de ambitiøse forventninger til indsatsen.

I løbet af året blev det været nødvendigt at ændre på den oprindelige prioritering af to indsats, således blev indsatserne Mad & Bæredygtighed og Amager Frugtlaug integreret i én samlet indsats. Den samlede indsats var efterfølgende en af de mere slagkraftige indsats i 2017. Der blev arbejdet både langsigtet med en strategisk udvikling af indsatsen, samtidig med at blev der blev afholdt spændende enkeltstående aktiviteter. Det er tydeligt at indsatsen fremadrettet har stort potentiale for at blive en af Miljøpunkt Amagers toneangivende indsats. En indsats der kan sætte Amager og Miljøpunkt Amager på dagsordenen, når det gælder om at

finde veje til at skabe konkrete forandringer i vores forbrug af fødevarer og ressourcer generelt. Et forbrug der har afgørende betydning for om vi kan reducere vores belastning af miljøet – både lokalt og globalt.

En anden indsats der igen skabte stor opmærksomhed om Miljøpunkt Amagers arbejde, var indsatsen på cykelområdet (Nye Cykelfællesskaber). Det er tydeligt, at når der gennem en længere periode arbejdes langsigtet og målrettet, så er det muligt at skabe stor synlighed og gennemslagskraft. Det var i særlig grad Miljøpunkt Amagers arbejde med foreningen Bicycle Innovation Lab, der skabte et unikt rum for udvikling af grønne mobilitetsløsninger og borgerinddragelse. Således blev der gennem året afholdt en række arrangementer og praktiske workshops, som satte cyklismen på dagsordenen på Amager og i hele hovedstadsområdet.

I arbejdet med Amager Fælled var Miljøpunkt Amager involveret i et usædvanligt højprofileret politisk spørgsmål. Det var hele tiden formålet med indsatsen for Amager Fælled, at Miljøpunkt Amager skulle fokusere på den unikke natur på Amager Fælled, og dermed gøre opmærksom på risikoen for naturen ved et boligbyggeri på den gamle strandeng på Amager Fælled. Det lykkedes overordnet grad at holde fokus på det faglige. Med blandt andet Fælledens Dag og guidede ture om spiselige planter på Amager Fælled, var Miljøpunkt Amager i høj grad med til at fremme viden om naturen og biodiversiteten på Amager Fælled.

Udover de nævnte indsatser lykkedes Miljøpunkt Amager over en bred kam med at skabe engagement i og dialog om miljøudfordringerne generelt og de lokale muligheder for at skabe en mere bæredygtig udvikling på Amager.

Med denne beretning er det muligt at få en dybere indsigt i den samlede indsats for 2017.

God læselyst!

Hvad er effekten af Miljøpunkt Amagers arbejde?

Med den store bredde i Miljøpunkt Amagers arbejde, er det vanskeligt at etablere en fuldstændig ensartet og sammenlignelig evalueringsskabelon for effekten af Miljøpunkt Amagers arbejde. Med denne beretning arbejdes der derfor med nogle generelle bæredygtighedsparametre, der skal danne grundlag for en mere sammenlignelig evaluering og effektmåling af det lokale miljøarbejde på Amager.

Som effektmålingsredskab anvendes en specifik effektvurderingsmatrice, der skematisk gennemgår bæredygtigheden i de konkrete indsatsområder. Effektvurderingsmatricen er struktureret efter bæredygtighedens tre ben - henholdsvis den miljømæssige, sociale og økonomiske bæredygtighed. Under disse tre ben er en række specifikke parametre, som danner grundlag for den konkrete effektvurdering af projekterne. Disse er:

Miljømæssig bæredygtighed

- **Miljøforbedring.** Giver projektet anledning til en direkte målbar miljøforbedring?
- **Omstillingspotentiale.** Er der en klar sammenhæng til det politiske niveau ift. hvordan borgerne kan engagere sig yderligere for at omstille samfundet/byen til større grad af miljømæssig bæredygtighed.
- **Miljømæssig resiliens.** Er projektet med til at skabe en større grad af robusthed og miljømæssig bæredygtighed, fx i form af højere biodiversitet, mere vild natur, øget grad af klimatilpasning og/eller miljømæssige forbedringer lokalt eller globalt.

Social bæredygtighed

- **Fællesskabsskabende.** Skaber projektet sammenhold og fællesskab? Giver projektet muligheder for at deltage og få indflydelse i fx skoler, lokaludvalg eller andre lokale fællesskaber.
- **Uddannelse og vidensdeling.** Giver projektet videnskabelige kompetencer om miljø og bæredygtighed for borgerne, virksomheder og andre deltagere?
- **Kulturel/poetisk værdi.** Er projektet med til at skabe nye (og bedre) fortællinger om bæredygtighed, som kan skabe større forståelse for f.eks. relationen mellem menneske og natur.
- **Opmærksomhedsværdi.** Vurderes projektet at højne kendskab til og opmærksomhed omkring Miljøpunkt Amager, lokaludvalgene og/eller Københavns Kommunes miljøpolitiske målsætninger?
- **Mobiliserende potentiale/handlingskompetencer.** Giver projektet lyst til og mod på at engagere sig, og/eller er det handlingskabende ift. den enkelte borger.
- **Social resiliens.** Er der beskrevet og sikret fastholdelse af deltagerne i projektet på længere sigt. Er de organisatoriske ramme om projektet stærke nok til at sikre gennemførelse og videreførelse af projektet?

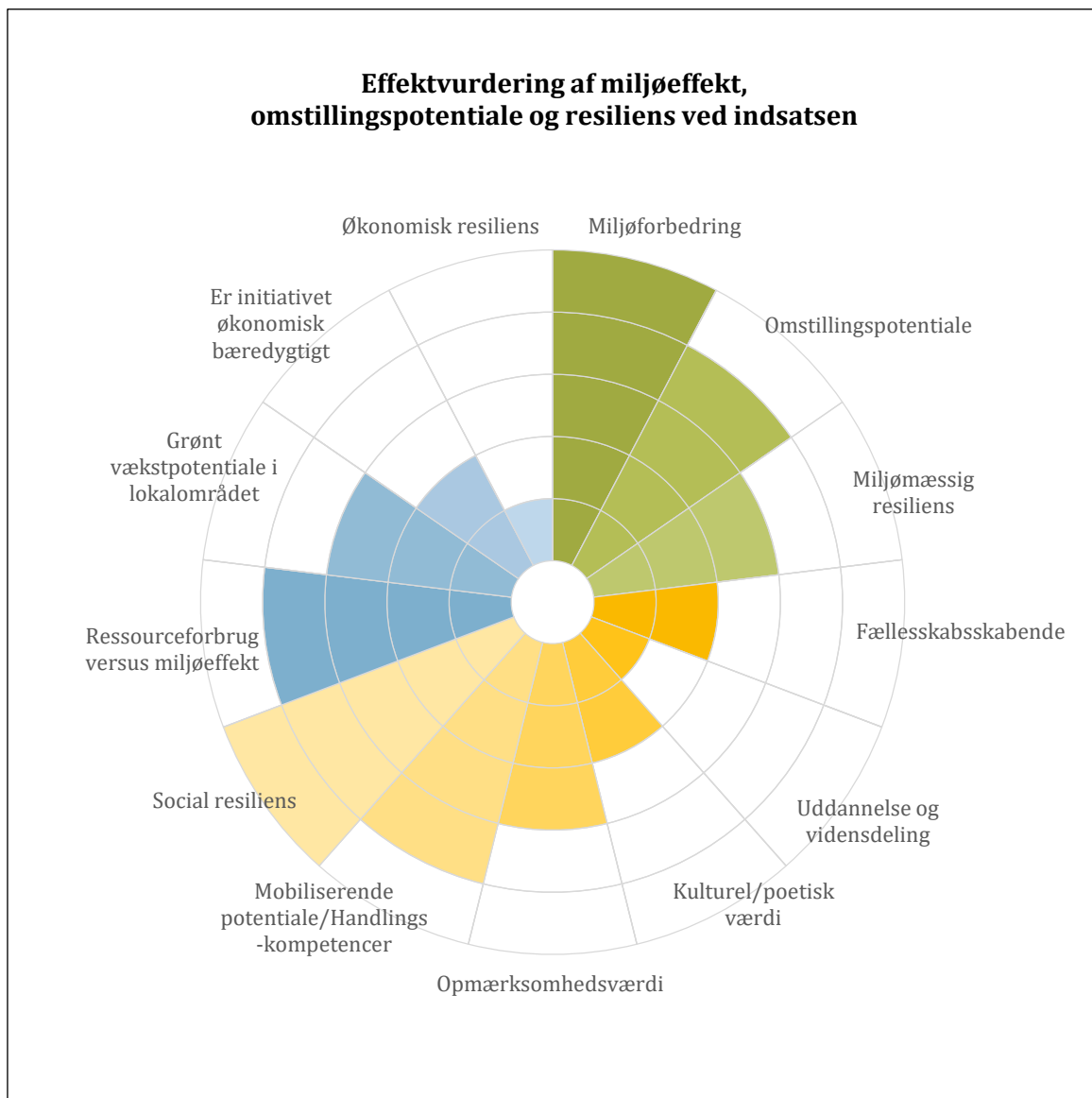
Økonomisk bæredygtighed

- **Ressourceforbrug versus miljøeffekt.** Står den arbejdsmæssige indsats i forbrug af timer og økonomiske midler mål med de miljømæssige effekter?
- **Grønt vækspotentiale i lokalområdet eller nærområdet/bioregionen.** Er projektet med til at skabe potentialer for lokal grøn vækst (afkobling mellem øget ressourceforbrug og økonomisk vækst)?

- **Er initiativet økonomisk bæredygtigt på kort, mellem og lang sigt.** Er den økonomiske bæredygtighed i projektet sikret. Indgår det hvordan projektets økonomiske bæredygtighed kan sikres uden fx ekstern finansiering efter det er afsluttet?
- **Økonomisk resiliens.** Er initiativet med til at sikre en økonomisk omstilling til bæredygtighed lokalt, regionalt og globalt? Hvordan er det økologisk økonomiske potentiale?

Effektvurderingsmatricen præsenteres som en rosette, der giver et visuelt overblik over indsatsens effekter indenfor de specifikke parametre.

Anvendelsen af effektvurderingsmatricen er aftalt med lokaludvalgene på Amager og danner således grundlag for denne årsberetning. I forbindelse med fremlæggelse af årsberetningen for lokaludvalgene skal det med lokaludvalgene vurderes om effektvurderingsmatricen er et brugbart værktøj til at vurdere effekten af Miljøpunkt Amager arbejde.

Park(ing) Day på Amagerbrogade med studerende fra Worcester Polytechnic Institute (USA).

Oversigt over aktiviteter i 2017

Aktivitet	Dato	Område
Input til bydelsplan	Januar - april	Aktiviteter/projekter
Foredrag under Byen på hjul "Trængsel og København"	20. januar	Nye Cykelfællesskaber
Workshop Lær at reparere en elcykel	28. januar	Nye Cykelfællesskaber
Foredrag under Byen på hjul "Trængsel og logistik"	17. februar	Nye Cykelfællesskaber
Oplæg til Kvarterplan for Områdefornyelse Sundby	Februar - marts	Aktiviteter/projekter
Udvikling af indsatsen	Februar - marts	Bæredygtig Boligvejledning
Lånehaverne	Februar og frem	Grønne gader og gaderum
Research på madspild og social økonomi	Februar - juni	Mad & Bæredygtighed
Filmfremvisning i Kvarterhuset "Before the Flood"	2. marts	Aktiviteter/projekter
Workshop Lær at reparere din cykel - krankboks	4. marts	Nye Cykelfællesskaber
Workshop med Kompostbudene	4. marts	Grønne gader og Gaderum
Foredrag under Byen på hjul "Trængsel og fremtidens by"	17.marts	Nye Cykelfællesskaber
Foredrag under Byen på hjul "Trængsel og sundhed"	21. april	Nye Cykelfællesskaber
Plantekasseworkshop ved Kvarterhuset	10. maj	Grønne gader og Gaderum
Deltagelse i opstartsarrangement i Amager Øst Erhvervsnetværk	17. maj	Bæredygtig Boligvejledning
Cykelpitstop på Amagerbrogade	19. maj	Aktiviteter/projekter

Byen på hjul - Politisk debat om mobilitet	19. maj	Nye Cykelfællesskaber
Byttemarked på Skolen på Amagerbro	10. juni	Affaldssortering og Cirkulær Økonomi
Amagers Bæredygtighedskonference	14. juni	Mad & Bæredygtighed
Produktion af æblemost med Frugtplukkerne	August - december	Mad & Bæredygtighed
Markedsdag i Kvarterhuset	21. august	Bæredygtig Boligvejledning + Mad & Bæredygtighed
Cykelparade Cyklens 200 års fødselsdag	28. august	Nye Cykelfællesskaber
Etablering af Reparationsværksted	August - December	Affaldssortering og Cirkulær Økonomi
Lokal Mad på Musiktorvet	2. september	Mad & Bæredygtighed
NaTur i Byen Naturkampagne i København	April - december	Grønne Gader og Gaderum
Rundvisning til lokale byhaver Besøg fra Helsingborg og Malmø	13. september	Aktiviteter/projekter
Park(ing) Day på Amagerbrogade	15. september	Grønne Gader og Gaderum
Oplæg og hjemmebesøg	Oktober - december	Bæredygtig Boligvejledning
Spis det hele – madspilds-workshop i Kvarterhuset	25. november	Mad & Bæredygtighed
Byttemarked på Peder Lykke Skolen	26. november	Bæredygtig Boligvejledning
Cykelworkshop ved Hørgårdens Nærgenbrugsstation	13. december	Aktiviteter/projekter
Introduktionsworkshop til reparationsværkstedet	13. december	Affaldssortering og Cirkulær Økonomi
Socialøkonomisk julemarked på Kofoeds Skole	13. december	Bæredygtig Boligvejledning

Grønne Gader & Gaderum

Indsatsen har haft til formål at bidrage til at gøre byens rum grønnere og mere klimaresistente. Fokus har været på at identificere nye mulige grønne byrum og udvikle de nødvendige organisatoriske, tekniske, økonomiske og politiske rammer for at flere grønne gaderum kan realiseres.

Byhaver på Amager

Miljøpunkt Amager har gennem året hjulpet og støttet lokale byhaveinitiativer. Således var der blandt andet kontakt og samarbejde med Amager Urbane Haver, Prags Byhaver, familiehaven i Kornblomstparken, Byhaven på Sundholm og Nabohaven i Telemarksgade. I alle tilfælde var der tale om borgerdrevne byhaveprojekter der enten er organiseret som medlemsforeninger, eller med frivillige knyttet til byhaveinitiativer i boligforeninger eller lignende.

Udgangspunktet for Miljøpunkt Amager var at hjælpe initiativerne med at få styr på administrative processer, tilladelser fra Københavns Kommune og faglig/teknisk sparring.

Mange af byhaveinitiativerne er midlertidige projekter der nu har slået rod og som kæmper for at få mulighed for at kunne videreføre deres aktiviteter på længere sigt. Dette gælder i særlig grad for Nabohaven i Telemarksgade og Amager Urbane Haver. Miljøpunkt Amager søger aktivt at støtte haverne i at finde plads i byens rum og videreføre deres værdifulde indsatser for at skabe grønnere bymiljøer og stærke fællesskaber på Amager.

Prags Byhaver på Prags Boulevard

Lånehaverne beplantes og klargøres

Lånehaverne

I løbet af vinteren 2016/2017 udviklede Miljøpunkt Amager konceptet for Lånehaverne. Lånehaverne blev stillet gratis til rådighed for lokale virksomheder og andre interesserede, med henblik på at få virksomhederne til at tage del i og ejerskab for udviklingen af et grønnere Amager. Der blev taget godt i mod Lånehaver og der var stor interesse fra særligt caféer og butikker.

I foråret stod haverne på Lergravsvej ved Wulff & Konstali. I løbet af sommeren kom de til Amagerbrogade ved Wefood. Og henover vinteren stod de ved en boligforening på Holmbladsgade. Undervejs blev Lånehaverne også anvendt til udsmykning under arrangementet Lokal Mad på Musiktorvet ved Amager Bio.

Indvielsen af Lånehaverne i februar blev fulgt i den lokale verdenspresse med en artikel i Amager Bladet og Ama'røsten. Artiklerne var i sig selv med til at skabe øget interesse for Miljøpunkt Amagers arbejde for en grønnere by.

Der var også praktiske udfordringer forbundet med Lånehaverne. Ansvar for vedligeholdelsen af haverne blev overdraget til lånerne af haverne. Denne ansvarsfordeling var ikke en ubetinget succes. En mere bekymrende udfordring var at få tilladelse fra Københavns Kommune til at stille Lånehaverne op. Det er ikke uden bureaukratiske vanskeligheder at få lov til at stille haverne op i det offentlige rum. Således skulle flere afdelinger i Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning involveres ved opstilling af Lånehaverne. Den foreløbige løsning blev at ansøge om en midlertidig arrangementstilladelse til opstilling af haverne på fortov eller pladser eller at stille haverne på privat areal.

Vi bruger bevidst Lånehaverne som et redskab til at gøre Københavns Kommune mere fleksibel og imødekommende overfor små grønne initiativer i byens rum.

Kompostworkshop med Kompostbudene

Sammen med Kompostbudene afholdt Miljøpunkt Amager i det tidlige forår (den 4. marts) en workshop hvor der var mulighed for at få fingrene i mulden. Gennem dyrkning blev børn og voksne inviteret til at lære om frø, jord, regnorme, kompost og til at blive klogere på grønne kredsløb og produktion af egen jord.

Workshoppen var en kombination af oplæg, at lave sin egen grønne tegneserie, at undersøge jord og kompost under lup, plante i jord og meget mere. Under workshoppen blev der plantet, forspiret, og givet inspiration til hvordan man kan gøre sin lejlighed, altan eller baggård grønnere. Der var 15 deltagere i workshoppen.

Park(ing) Day på Amagerbrogade

Med hjælp fra studerende fra Worcester Polytechnic Institute (WPI) fra Massachusetts (USA) afholdt Miljøpunkt Amager også i 2017 Park(ing) Day. Park(ing) Day er en international begivenhed, der afholdes hvert år den tredje fredag i september. Under Park(ing) Day omdannes parkeringspladser i byen for en enkelt dag til små grønne åndehuller. Formålet med arrangementet er at vise hvordan byens rum også kan bruges og invitere borgerne til at deltage i begrønning af byen.

Arrangementet var udfordret af flere kraftige regnskyl, men det lykkedes dog alligevel at komme i dialog med flere lokale borgere om hvorledes netop deres lokalområde kan udvikles med flere grønne elementer på veje og gader.

Park(ing)day på Amagerbrogade

Plantekasseworkshop ved Kvarterhuset

I foråret (den 10. maj) inviterede Miljøpunkt Amager til en plantekasseworkshop, hvor børn og deres forældre kunne medvirke til at skabe et grønt og indbydende rum foran Kvarterhuset på Jemtelandsgade.

Plantekasseworkshoppen blev afholdt i samarbejde med Planteklubben og Tagtomat, der bidrog med jord, planter og undervisning i beplantning. Højbedene var produceret af Grundlæggerne, der er en socialøkonomisk virksomhed på Sundholm.

På trods af at vejret viste sig fra sin våde side, var der god deltagelse til og opmærksomhed om workshoppen.

NaTur i Byen – Naturkampagne i København

Miljøpunkt Amager var også en del af Miljøpunkt Indre By/Christianshavns store bynaturesatsning – NaTur i Byen. Således arrangerede Miljøpunkt Amager en række borgerrettede vandreture med fokus på bynatur. Udover de guidede vandreture var der ved og i metrostationerne på Amager opsat store fotoudstillinger om den københavnske bynatur.

Bynaturkampagnen kørte det meste af anden halvdel af 2017.

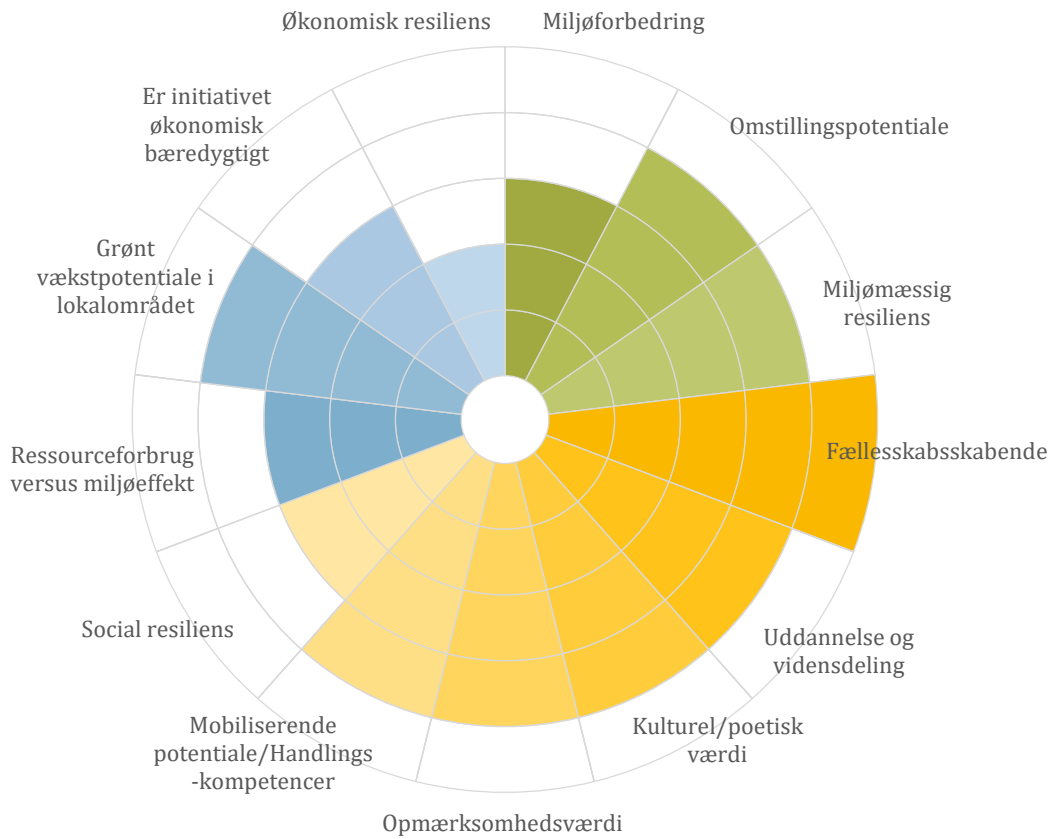
Opfyldelse af målsætninger for Grønne Gader & Gaderum

Målsætningerne for indsatsen, har været at understøtte etableringen af multifacetterede funktionelle grønne byrum, der rummer løsninger indenfor klimatilpasning, biodiversitet og luftforurening, og hvor byens borgere er direkte involveret i udvikling, opbygning og brug. I den sammenhæng har der i arbejdsplanen for 2017 været lagt vægt på, at vi skal arbejde med forskellige typer af gaderumsløsninger, der inspirerer til og udfordrer den gængse brug af gaderummet.

Det lykkedes i vid udstrækning Miljøpunkt Amager at realisere disse målsætninger. Således var samarbejdet med de lokale byhaver, arbejdet med lånehaverne og afholdelsen af Park(ing) Day på Amagerbrogade gode eksempler på hvordan borgerne og også de lokale virksomheder kunne være med til at forme udviklingen af byens rum i en mere grøn retning.

Det var samtidig åbenlyst at de forskellige tiltag og initiativer med grønne byrumsløsninger skabte debat og at alle ikke nødvendigvis var enige om udformning og indhold. Dog synes alle enige om at mere grønt i byens rum er en berigelse for byen.

Effektvurdering af miljøeffekt, omstillingspotentiale og resiliens ved Grønne Gader og Gaderum

Plantekasseworkshop for alle aldre ved Kvarterhuset

Mad & Bæredygtighed (+ Amager Frugtlaug)

Med indsatsen Mad & Bæredygtighed har vi haft fokus på en cirkulær tilgang, hvor hele "hjulet" i fødevarekæden sættes under lup. Med et fokus på lokale og bæredygtige løsninger, skal projektet modvirke madspild, understøtte lokal fødevareproduktion, reducere transporten af fødevarer, skabe lokale arbejdspladser og recirkulere restaffald fra fødevarekæden.

Et særligt tematisk fokus for arbejdet med Mad & Bæredygtighed er videreudviklingen af vores arbejde med Amager Frugtlaug. På Amager er der rigtig mange haver og grønne områder, hvor der allerede dyrkes frugt eller er mulighed for at gøre det. I Miljøpunkt Amager har vi ønsket at sætte fokus på, hvordan vi i højere grad kan drage nytte af de ressourcer vi har lokalt i stedet for f.eks. at købe æbler fra New Zealand. Målet har været at styrke den lokale viden om, hvordan lokal frugt kan dyrkes og hvordan den kan opbevares og anvendes, så mest muligt bliver brugt.

Lokal Mad på Musiktorvet

Miljøpunkt Amager søgte med afholdelse af Lokal Mad på Musiktorvet at skabe et omdrejningspunkt for lokal og bæredygtig fødevareproduktion på Amager. Lokal Mad på Musiktorvet fokuserede på at skabe bedre rammebetingelser for og opmærksomhed om lokale virksomheder der arbejder med produktion og forarbejdning af fødevarer.

Arrangementet på Musiktorvet var en delvis succes. Der var stor interesse blandt lokale producenter og erhvervsdrivende for at deltage, men på grund af forsinkelser i planlægningen var der mange som ikke havde mulighed for at deltage. Samtidig faldt arrangementet sammen med en række andre større arrangementer på Amager og i København, som gjorde fremmødet af besøgende begrænset. Der var i løbet af dagen besøg af et par hundrede gæster, som fik fornøjelse af de mange madprodukter fra de forskellige madboder.

På markedspladsen var der boder fra:

- Solvang Bigård
- Tagtomat
- Bybi
- Max Honningvin

- Amager Æblemosteri
- Nabohaven på Telemarksgade
- Kompostbudene/Regreen
- Planteklubben på Amager
- Hassana (Miljøambassadør)

Samarbejdet med Amager Bio og etableringen af selve markedet fungerede upåklageligt. Musiktorvet er med den nye overdækning blevet et rigtig interessant byrum at arbejde i.

Erfaringerne fra Lokal Mad på Musiktorvet danner baggrund for de kommende års Lokal Mad-arrangementer, hvor der indtil videre er planlagt to arrangementer i 2018.

Det er ambitionen at Lokal Mad-arrangementerne skal være en lokal begivenhed der er med til at definere Amager, som en ø med særlige kompetencer indenfor bæredygtig og urban fødevarerproduktion. Lokal Mad på Musiktorvet var blot starten på dette.

Amager Æblemosteri – en socialøkonomisk virksomhed

I 2017 fik Amager sit eget lokale æblemosteri. Mosteriet ligger på Koføeds Skole og er en socialøkonomisk virksomhed, der med æbler fra Amagers villahaver producerer æblemost til salg.

Det var ikke Miljøpunkt Amager der stod bag Amager Æblemosteri, men Miljøpunkt Amager hjalp mosteriet i opstartsprocessen, herunder med kontakt til lokale villahaver, deltagelse i Miljøpunkt Amagers udadvendte aktiviteter og ved at samarbejde med studerende fra CBS om at udvikle en forretningsplan og businesscase for Amager Æblemosteri.

Miljøpunkt Amager ser frem til yderligere samarbejde med Amager Æblemosteri, herunder at bidrage med at skabe en økonomisk bæredygtig platform for mosteriet.

Research om madspild og social økonomi

Sammen med bl.a. Wefood og Koføeds Skole udviklede vi i løbet af 2017 et koncept for det socialøkonomiske madspildsprojekt "Overskud". Projektet skulle omdanne overskudsmad fra detailhandlen til færdigretter. I køkkenet skulle stå elever fra Koføeds Skole, der gennem praktikuddannelse i projektet skulle klædes på til at varetage professionelle køkkenopgaver. De producerede færdigretter skulle i først omgang sælges gennem Wefood på Amagerbrogade.

Desværre opstod der juridiske og økonomiske udfordringer i relation til Miljøpunkt Amagers rolle, og det var således ikke muligt at realisere projektet. Miljøpunkt Amager er fortsat i gang med at undersøge hvor aktiv en rolle Miljøpunkt Amager kan spille i forhold til udvikling af bæredygtige socialøkonomiske virksomheder.

Bæredygtighedskonference på Kofoeds Skole

Amagers Bæredygtighedskonference

Den 14. juni deltog Miljøpunkt Amager i afvikling Amagers Bæredygtighedskonference på Kofoeds Skole. Konferencen havde fokus på grønne og socialøkonomiske tiltag og bestod bl.a. af oplæg ved Signe Wenneberg, Stine Hansen fra Kompostbudene, INSP! og BoGro. Oplægsholderne delte deres særlige viden og praksisser, om hvordan det er muligt at arbejde med grøn og social bæredygtighed på samme tid. Der var 50 deltagere til konferencen.

Efter konferencen var der markedsplads i gården på Kofoeds Skole, hvor 18 grønne foreninger og socioøkonomiske organisationer kunne vise deres forskellige produkter og initiativer frem. Markedspladsen var en del af Kofoeds Skoles årlige arrangement Socialøkonomisk Sommermarked med deltagelse af over 500 gæster.

Konferencen var arrangeret i samarbejde med Grønt Netværk, som består af Kofoeds Skole, Amagerbro Helhedsplan, Urbanplanen Partnerskabet, Københavns Kommune, Planteklubben, Kompostbudene og Miljøpunkt Amager.

Udlån af æblemosteri

Som et særligt tilbud til villahaverne (og andre med æbletræer) på Amager, stod Miljøpunkt Amager igen i år bag udlån af et mobilt æblemosteri. Mosteriet er et såkaldt hus-mosteri, der drives med håndkraft. Igen i år var interessen stor og der var henover efteråret godt gang i produktionen af æblemost i de amagerkanske villakvarterer.

Madspildsworkshop i Kvarterhuset

Jul uden madspild

Under arrangementet "Juledag i Kvarterhuset" havde Miljøpunkt Amager i samarbejde med firmaet Mad & Miljø sat spot på at skabe mindre madspild i julen.

Der var smagsprøver, quiz om fødevarers holdbarhed og omfanget af madspild. Over 60 besøgende fik til arrangementet opskriftinspiration og tips til, hvordan de kunne undgå madspild i hverdagen og julen.

Madspildsinitiativet var økonomisk støttet af Københavns Kommune og en del af kampagnen "Spis det hele".

Opfyldelse af målsætninger for Mad & Bæredygtighed

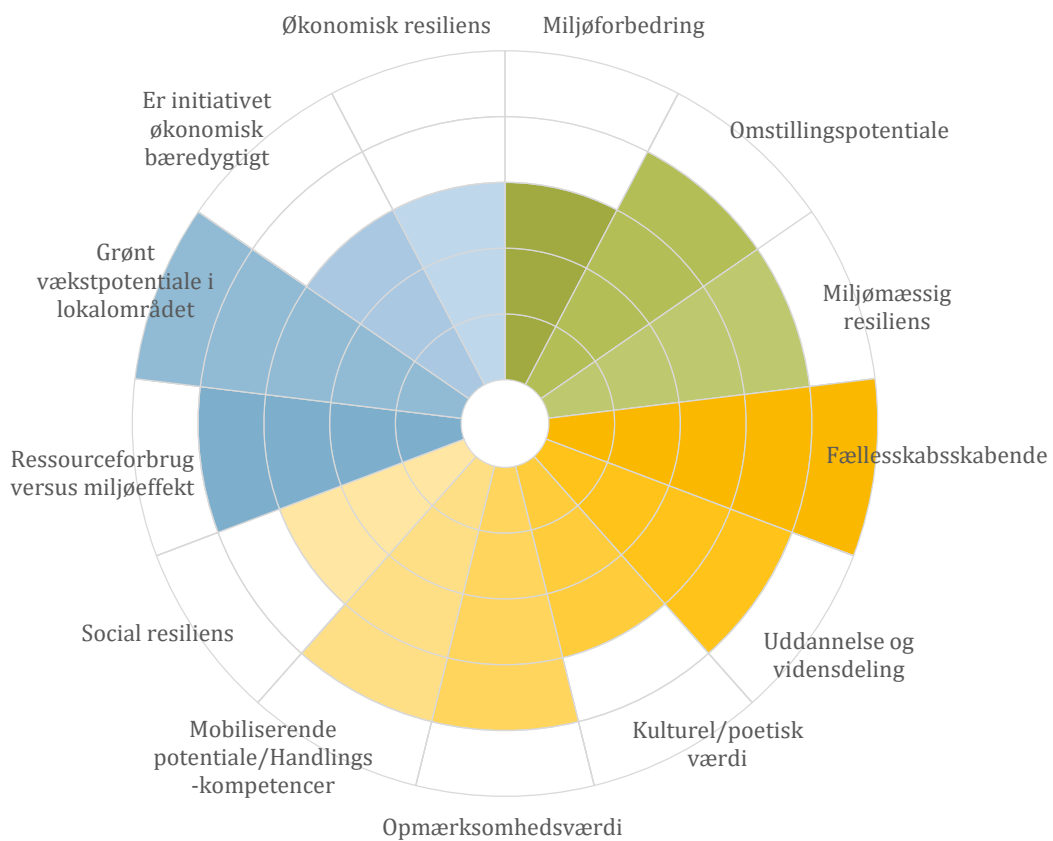
Målsætningerne for indsatsen, har været at medvirke til at understøtte lokal fødevarerproduktion, udvikle et netværk for lokale frugthaver og modvirke madspild i detailhandlen, hos professionelle køkkener og hos forbrugerne. Det har ligeledes været en målsætning at finde samarbejdspartnere, der kunne bidrage økonomisk til bredere lokal forankring af indsatsen, herunder skabe grundlag for etablering af socialøkonomiske virksomheder der arbejder med fødevarer.

Det lykkedes delvist Miljøpunkt Amager at realisere målsætningerne for indsatsen. Med Lokal Mad på Musiktorvet blev der fremadrettet skabt mere gunstige vilkår for et lokalt marked for og afsætning af lokalt producerede fødevarer. Hertil kommer at det i samarbejdet med Koføeds Skole og Amager Æblemøsteri lykkedes i en meget konkret form at forene lokal fødevarerproduktion og social bæredygtighed.

Trods meget arbejde og gode aktiviteter lykkedes det ikke fulde at realisere ambitionerne for vores indsats mod madspild. Det skyldtes bl.a. udfordringer med at finde Miljøpunkt Amagers muligheder for at arbejde med socialøkonomiske virksomheder.

Samlet set tegnede indsatsen dog nogle meget perspektivrige muligheder for Miljøpunkt Amager. Fødevarerområdet er en af de sektorer i samfundet, der står for den allerstørste miljøbelastning. Samtidig er den enkelte borgers forbrug af fødevarer også ofte et meget følsomt område at give sig i kast med. Med indsatsen i 2017 så vi klare tegn på, at vi har identificeret og igangsat nogle relativt virksomme redskaber overfor den enkelte borger og erhvervslivet, og at vi potentielt kan bevirke en ganske omfattende lokal adfærdændring med tiltag der generelt bliver opfattet som meget positive.

Effektvurdering af miljøeffekt, omstillingspotentiale og resiliens ved Mad & Bæredygtighed

Bæredygtig Boligvejledning

Med Bæredygtig Boligvejledning har vi ønsket at arbejde på en helhedsorienteret vejledning til borgere omkring bæredygtig brug af boligen, herunder med særligt fokus energi-og ressourcebesparelser samt bedre affaldssortering i boligforeninger.

Oplæg og hjemmebesøg

Bæredygtig Boligvejledning henvendte sig til alle borgere, men i særlig grad beboere med etnisk minoritetsbaggrund i almene boligforeninger på Amager. Med indsatsen kunne vi tilbyde oplæg og "homeparties", hvor beboerne fik værktøjer til at reducere ressourceforbruget i hjemmet.

Sammen med de af Miljøpunkt Amager uddannede miljøambassadører blev der i efteråret gennemført 10 homeparties for henholdsvis enkeltpersoner og grupper i lokale almene boligforeninger. Konceptet med homeparties består af et lejlighedstjek sammen med værten og evt. naboer og venner for at synliggøre, hvor der kan spares på el, vand, varme og forbedres i affaldssorteringen. Ved de gennemførte homeparties var der særlig fokus på at komme i dialog med beboere der oplevede at få høje el- eller vandregninger. Udstyret med spar-o-meter, vandsparesæt og pjecer vejledte miljøambassadørerne beboerne i, hvordan de f.eks. kunne måle standby-forbrug med spar-o-meter og forbedre (de dårlige) vaner i hverdagen.

Udover homeparties afholdte vi to arrangementer i Foreningshuset Sundholm 8, hvor der blev uddelt tips og råd om besparelser på energiforbrug, vandforbrug samt affaldshåndtering med særligt fokus på bioaffald. Formålet var at skabe forståelse for vigtigheden af, at udnytte ressourcerne optimalt. Der deltog 16 deltagere pr. oplæg og flere lånte efterfølgende elmålere med hjem for at tjekke deres el-forbrug.

Formidlingen under de enkelte homeparties skete på forskellige flere sprog og der blev uddelt vandsparesæt og flersprogede pjecer om el- og vandforbrug og affaldssortering. Miljøpunkt Amager stod i vid udstrækning selv for oversættelse af pjecerne.

Opsøgende formidlingsarbejde

Som en del af det opsøgende arbejde og rekruttering til homeparties deltog Miljøpunkt Amager sammen med miljøambassadørerne i arrangementer i lokalområdet så som Urbanfestival og Markedsdag i Kvarterhuset. Her var vi i dialog med de besøgende og kom i særlig grad i kontakt med beboere i boligforeningerne VIBO og Dalslandsgade, hvor der efterfølgende blev gennemført homeparties og hjemmebesøg.

Derudover deltog miljøambassadørerne i det velbesøgte socialøkonomiske julemarked på Kofoeds Skole, hvor de besøgende fik tips om at spare på ressourcer og madspild. I alt blev der uddelt 150 flersprogede pjecer på de tre arrangementer.

Julemarked på Koføeds Skole

Forankring af uddannelsen af miljøambassadører

I 2017 havde vi et delmål om at forankre uddannelsen af fremtidige miljøambassadører uden for Miljøpunkt Amager.

Sammen med de tidligere uddannede miljøambassadører gennemførte vi i foråret en forundersøgelse af mulighederne for at etablere en socialøkonomisk virksomhed. Med henblik på at få faglig sparring på denne proces etablerede vi et samarbejde med Københavns Erhvervshus og jobskabelsesinitiativet "Godt i gang". Derudover blev der brugt tid på at søge eksterne fondsmidler til forankringen af det socialøkonomiske initiativ.

I efteråret afholdte vi således et mini-iværksætterforløb for en gruppe af miljøambassadørerne. På kurset fik miljøambassadørerne indsigt i, hvordan man starter og driver egen virksomhed og blev introduceret til bl.a. forretningskoncept, idéudvikling, markedsføring og budgetlægning. Med iværksætterforløbet blev deltagernes kompetencer belyst og der blev sat (markeds)værdi på deres arbejde.

Ideen om at starte en socialøkonomisk virksomhed måtte vi desværre lægge på hylden efter en udmelding om, at lokaludvalgene i Københavns Kommune ikke måtte støtte opstart af socialøkonomiske virksomheder. Vi mener dog stadig at Miljøpunkt Amagers rolle i denne proces, hele tiden var af vejledende karakter og der derfor ikke var problemer med hverken Miljøpunkt Amager eller lokaludvalgenes rolle heri.

Det er på nuværende tidspunkt endnu ikke lykkedes at finde en måde at forankre uddannelsen af miljøambassadørerne udenfor Miljøpunkt Amager.

Opfyldelse af målsætninger for Bæredygtig boligvejledning

Målsætningerne for indsatsen, har været at skabe en helhedsorienteret vejledning til borgere omkring bæredygtig brug af boligen, herunder energi- og ressourcebesparelser samt bedre affaldssortering. Derudover har det været et mål at miljøambassadørerne fortsat er medvirkende til at skabe forståelse og dialog om miljøforhold blandt borgere med anden etnisk baggrund. Et delmål for indsatsen har været at undersøge mulighederne for at forankre uddannelsen af nye miljøambassadører udenfor Miljøpunkt Amager - eventuelt etableret som selvstændig socialøkonomisk forening.

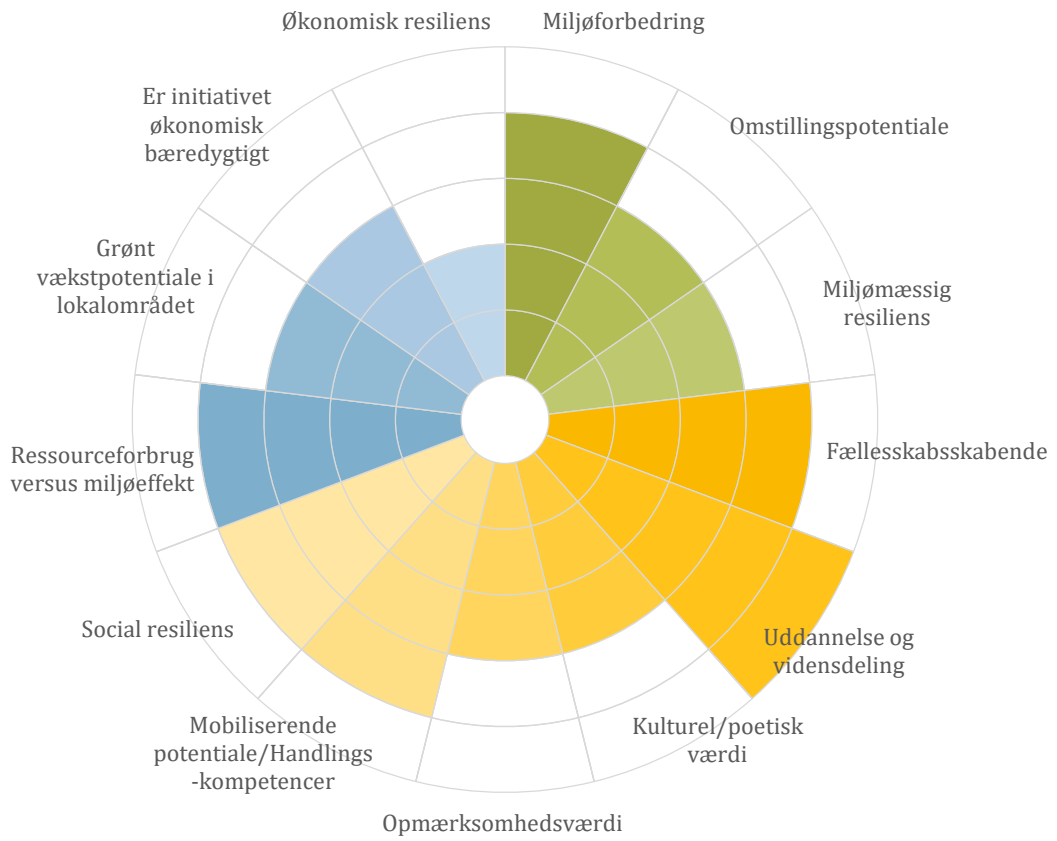
Det lykkedes en vis udstrækning at gennemføre en helhedsorienteret vejledning hos de almene boligforeninger. Miljøambassadørerne spillede en væsentlig rolle i denne vejledning. Det skete bl.a. ved at miljøambassadørerne gav Miljøpunkt Amager adgang til befolkningsgrupper på Amager, hvor det af sproglige årsager ellers var vanskeligt at få miljøformidlingen frem.

Antallet af hjemmebesøg og homeparties hos de involverede boligforeninger var i den lave ende. Det skyldtes bl.a. at boligforeningerne havde begrænsede midler til at deltage i de nødvendige partnerskaber, hvilket var forudsætningen for at vejledningen kunne gennemføres på det ønskede faglige og kommunikative niveau. Fremadrettet er det derfor vigtigt med en mere klar forventningsafstemning i arbejdsfordelingen med de involverede boligforeninger – det gælder også for Miljøpunkt Amagers egen rolle.

Det lykkedes ikke at forankre uddannelsen af miljøambassadørerne og deres efterfølgende opsøgende miljøformidling udenfor Miljøpunkt Amager. Det var gennem hele året Miljøpunkt Amager der fungerede som igangsætter og drivende kraft i alle aktiviteter i relation til Miljøambassadørerne. Det er således væsentligt at få en fremadrettet diskussion med lokaludvalgene om hvordan miljøformidlingen til etniske gruppe bedst gribes an, herunder en tilbundsående evaluering af den samlede miljøambassadørindsats.

Effektvurdering af miljøeffekt, omstillingspotentiale og resiliens ved Bæredygtig Boligvejledning

Nye Cykelfællesskaber (Kun Amager Øst)

Miljøpunkt Amager arbejder med at fremme cyklismen på Amager, da det bidrager positivt til at mindske støj, trængsel og forurening fra trafikken. Samtidig vil der med et skift fra bil til cykel, være mulighed for at skabe mere levende og grønne byrum.

Indsatsen for Nye Cykelfællesskaber i 2017 skulle i særlig grad have fokus på at støtte lokale cykelfællesskaber i form af f.eks. workshops om cykelvedligehold, udvikling af cykelbiblioteket i Bicycle Innovation Lab og afholdelse af fagarrangementer om cyklisme.

Byen På hjul

I løbet af foråret afholdte Miljøpunkt Amager sammen med Bicycle Innovation Lab debatrækken "Byen på hjul". Formålet med debatrækken var at finde svar på hvordan vi skaber bedre rammer og vilkår for en mere bæredygtig trafik i hovedstadsområdet. Udgangspunktet for debatrækken var undersøgelser, som viser at trafikken i København begrænser den økonomiske udvikling, skaber luftforurening og er en trussel mod vores sundhed. Sammenlignet med andre storbyer i verden er København kun i begrænset grad ramt af trængsel. Dette skyldes helt konkret at mange københavnere vælger at cykle til arbejde og studie (i 2015 tog 41% cyklen). Alligevel viser undersøgelser også, at det i Hovedstadsområdet hvert år koster over 10 mia. kr. alene i tabt arbejdsfortjeneste at biler forsinkes pga. langsom kørsel. Hertil kommer de samfundsmæssige omkostninger ved trafikulykker, luftforurening, støj etc.

I alt blev der afholdt fem arrangementer fra januar til maj, hvor hvert arrangement havde sit eget fokus indenfor cykler, mobilitet og infrastruktur. Med udgangspunkt i fagoplæg blev det debatteret hvorledes cyklen kan gavne samfundsøkonomien, hvordan varekørsel kan udføres på cykel, fremtidens cykeltrafik og hvordan mobiliteten på de danske cykelstier kan forbedres. Det sidste arrangement i debatrækken var en paneldebat med politikere fra både Borgerrepræsentationen og Region Hovedstaden og det blev afholdt i samarbejde med Cyklistforbundet, der bidrog med markedsføring og kontakt til debattører.

Det var ikke fordi at debattrækken kom med et enkelt svar på de mange udfordringer trafikken skaber i København. Interessant var det dog, at det sidste arrangement i Kvarterhuset den 19. maj viste, at de 11 politikere, fra alle partier i Københavns Borgerrepræsentation og Region Hovedstaden, alle var enige om, at tiden ikke var til "business as usual". Det var/er brug for gennemgribende trafikale reformer og nogle af svarene er bedre infrastruktur for cyklister og en styrket kollektiv trafik.

Arrangementerne henvendte sig i en vis grad til trafikentusiaster, men var åben for alle interesserede. Alle arrangementer blev afholdt i Kvarterhuset, og der var mellem 30 – 80 deltagere til hvert arrangement. Det sidste arrangement blev rapporteret på radiokanalen P4.

Debattrækken var støttet med midler fra Tuborgfondet.

Cykelbiblioteket på Prags Boulevard

Siden 2011 har Miljøpunkt Amager været medejer af et lokalt Cykelbibliotek. Udlånet fra Cykelbiblioteket er medlemsbaseret. Det betyder at udlån af cyklerne i udgangspunktet kun sker til medlemmer af Cykelbiblioteket. Alle kan blive medlemmer af Cykelbiblioteket og indtægterne fra medlemskaberne dækker driftsudgifter til Cykelbiblioteket. Det er i særligt grad den store variation i cykeltyper, der gør Cykelbiblioteket eftertragtet og som skaber opmærksomhed langt udover bydelens grænser. De forskellige cykeltyper gør det muligt at afprøve forskellige cykelløsninger og dermed vælge den cykel, der bedste imødekommer de transportbehov den enkelte har.

Cykelbiblioteket skabte også i 2017 opmærksomhed og begejstring over cyklens mange muligheder. Særligt i sommerhalvåret var der mange udlån fra Cykelbiblioteket og stor efterspørgsel på de mange forskellige typer af cykler som cykelbiblioteket tilbyder. I 2017 blev det muligt at blive medlem af Cykelbiblioteket gennem frivilligt arbejde og dermed ikke betale medlemsgebyr. Ca. 10 medlemmer valgte i 2017 medlemskab af Cykelbiblioteket gennem frivilligt arbejde.

Erfaringerne fra 2017 viste desuden, at folk sjældent var medlem af Cykelbiblioteket i længere tid end det tog dem finde den rette cykel. Herefter valgte de fleste typisk at købe netop denne type cykel hos de lokale cykelhandlere.

Reparationsworkshops og cykelværksted

Henover hele året blev der afholdt en række forskellige workshops med fokus på vedligehold og reparation af egen cykel. Det fleste af arrangementerne blev afholdt i og ved Cykelbibliotekets containere på Prags Boulevard, men der blev også afholdt workshops ved f.eks.

Trafiklegepladsen på Formosavej. Deltagerne i de forskellige workshops repræsenterede en meget bred gruppe af lokale borgere – ikke kun cykelnørderne.

Udover de forskellige workshops, blev der i 2017 etableret et åbent cykelværksted i cykelcontaineren på Prags Boulevard. Adgangen til cykelværkstedet forudsætter medlemskab af Cykelværkstedet. Alle kan være medlem af Cykelværkstedet.

Reparationsworkshop i cykelbiblioteket

Cykelparade – Cyklens 200 års fødselsdag

I forbindelse med åbningen af Kulturhavn den 25. august deltog Miljøpunkt Amager sammen med Bicycle Innovation Lab i planlægning og afviklingen af en større cykelparade ved havnen. Baggrunden for cykelparaden var 200 året for cyklen. Samtidig var tanken at skabe opmærksomhed om og opbakning til yderligere udbygning af den københavnske cykelinfrastruktur. Cykelparaden fulgte Havneringens forløb rundt om havnen.

Der deltog 200 cyklister i cykelparaden.

Opfyldelse af målsætninger for Nye Cykelfællesskaber:

Målsætningerne for indsatsen, har været at støtte lokale cykelfællesskaber i form af f.eks. workshops om cykelvedligehold, udvikling af Cykelbiblioteket i Bicycle Innovation Lab og afholdelse af fagarrangementer om cyklisme. Derudover har det været en målsætning af tiltrække flere frivillige og afholde workshops for børn og unge.

Det lykkedes i høj grad at realisere målsætningerne for indsatsen og mere til. Miljøpunkt Amagers arbejde med cykelindsatsen generelt og arbejdet med at skabe fællesskaber om cyklen, rækker i dag langt udover Amager Øst. En af årsagerne til dette er bl.a. at det i vidt lykkedes at etablere samarbejder med eksterne aktører. Samarbejder der bidrog meget målrettet til arbejdet med cykelindsatsen på Amager. Disse samarbejder foregik i særlig grad

gennem foreningen Bicycle Innovation Lab. Bicycle Innovation Lab blev stiftet af Miljøpunkt Amager og alle organisations aktiviteter foregår i udgangspunktet på Amager.

Med Bicycle Innovation Lab i ryggen, var det i løbet af året muligt for Miljøpunkt Amager at gennemføre langt flere aktiviteter lokalt i Amager Øst end de afsatte midler ellers ville have givet mulighed for. Således var der i 2017 stor aktivitet i Cykelbiblioteket og Cykelværkstedet på Prags Boulevard. Der blev gennemført en række workshops om cykelvedligehold og mange frivillige blev involveret i driften af Cykelbiblioteket. Cykelbiblioteket var igen i 2017 i solid drift og opmærksomheden om Cykelbiblioteket var fortsat stor – ikke bare i Amager Øst, men også i Københavns Kommune, Region Hovedstaden og blandt turisterne.

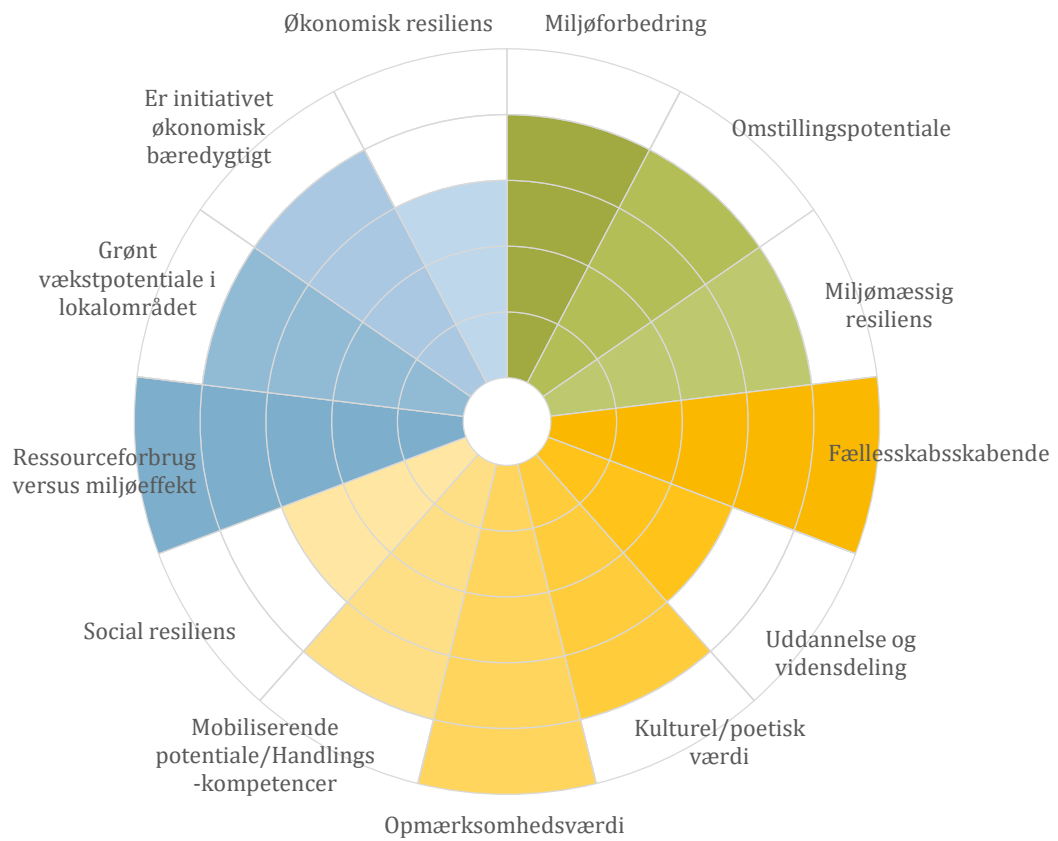
Set med cykelfaglige briller stod Miljøpunkt Amager og Bicycle Innovation Lab med debatrækken ”Byen på hjul” for et opsigtvækkende initiativ. Som en tidlig optakt til kommunal og regionsvalget medvirkede Miljøpunkt Amager i foråret i høj grad til at sætte de trafikale spørgsmål på den politiske dagsorden. Der blev hentet midler fra Tuborgfondet til debatrækken.

Cykelparaden ”Bike Pride” viste endnu en gang rækkevidden af Miljøpunkt Amagers arbejde med cykelområdet. Med cykelparaden har Miljøpunkt Amager placeret sig som en af de væsentlige nationale aktører indenfor cykelmobilitet.

Cykelparaden ”Bike Pride” i august 2017

Effektvurdering af miljøeffekt, omstillingspotentiale og resiliens ved Nye Cykelfælleskaber

Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (kun Amager Øst)

Ansvar for affaldshåndteringen i Danmark er lagt i hænderne på kommunerne, men Miljøpunkt Amager kan som lokal miljøorganisation spille en meget væsentlig rolle i den direkte dialog med borgerne og virksomhederne om håndteringen af deres affald. Det har været en målsætning for Miljøpunkt Amager at konkretisere denne rolle og skabe direkte forandring.

Med udgangspunkt i erfaringerne fra bl.a. Kompostbudene arbejdede Miljøpunkt Amager i 2017 med at støtte en bedre lokal affaldshåndtering, herunder med særligt fokus på at øge genanvendelsen og recirkulationen af affald og ressourcer hos borgere og virksomheder på Amager.

Reparationsværksted

Gennem 2017 arbejdede Miljøpunkt Amager med at etablere et reparationsværksted i Amager Øst. Det var planen at reparationsværkstedet skulle som en selvstændig forening, der fremadrettet stod for udvikling og drift af værkstedet. Det lykkedes ikke at etablere reparationsværkstedet i 2017, men meget forarbejde blev gjort, herunder indhentning af eksterne pulje- og fondsmidler fra Københavns Kommune og Tuborgfondet.

Visionen for Reparationsværkstedet var at den skulle engagere frivillige i reparation af elektroniske apparater som fx fjernsyn, køkkenudstyr, computere, støvsugere og lignende fra borgere i området. Det var fra starten vigtigt at reparationsværkstedet ikke ville komme til at konkurrere med selvstændige erhvervsdrivende i området. Således skulle det f.eks. ikke være muligt at få repareret mobiltelefoner, men i stedet skulle der henvises til lokale mobiltelefonreparatører.

Det er nu planen at Reparationsværkstedet åbner i foråret 2018.

Green Loop City

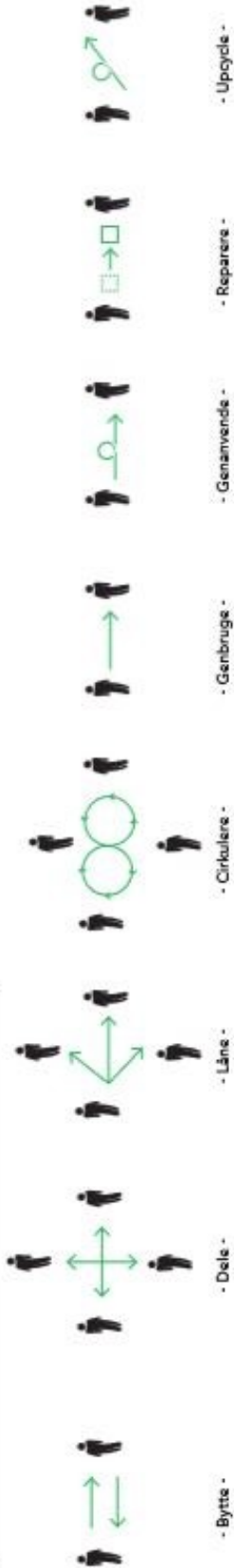
Erfaringerne fra Kompostbudene dannede grundlag for udviklingen af det cirkulære økonomiske koncept Green Loop City. Green Loop City handler grundlæggende om at skabe en lokal cirkulær økonomisk bevægelse, der involverer borgere, boligforeninger, virksomheder og myndigheder i lokalsamfundet.

Konceptet for Green Loop City blev i udgangspunktet udviklet som et forslag til hvordan cirkulære økonomiske principper kunne integreres i kvarterplanen for Områdefornyelse Sundby. Der var fra Områdefornyelsens side desværre ikke interesse for at arbejde med de cirkulære økonomiske muligheder, men der er intet til hinder for at konceptet kan anvendes i andre geografiske rammer.

Miljøpunkt Amager vil fremadrettet søge at finde samarbejdspartnere der vil medvirke til at videreudvikle og realisere tankerne bag Green Loop City.

HVORDAN KAN MAN ARBEJDE MED GREEN LOOP CITY PÅ EN LOKAL SKALA?

KATEGORIER - INDENFOR CIRKULÆR- OG DELEØKONOMI

RESSOURCER - HVILKE TYPER AF RESSOURCER FINDES LOKALT?

AKTØRER - HVEM ER INVOLVERET OG HVEM BERØRER DET ELLERS?

NIVEAUER - HVOR KAN DET SKE, OG HVOR HAR DET EN EFFEKT?

Byttemarked på Skolen på Amagerbro og undervisningsforløb

I samarbejde med bytteinitiativet Grønt Blod og Skolen på Amagerbro afholdt vi for første gang et byttemarked, hvor skoleeleverne var med til at planlægge og afvikle arrangementet. Skolens fjerde årgang var værter på dagen, hvor omkring 300 kg ting og sager i løbet af 3 timer fik nye ejere. Dagen bød også på et skraldeværksted med Marie Erenbjerg, hvor ødelagt og kasseret legetøj fik nyt liv. Der blev 81 kg tilovers fra byttemarkedet og de blev doneret til velgørenhed.

Byttemarkedet den 10. juni var kulminationen på en temauge om genbrug, miljø og ressourceforbrug. Forløbet omfattede også et mini-byttemarked i klassen og besøg på Vermlandsgade Genbrugsstation. Eleverne lavede også skilte til det store byttemarked og øvede sig at være værter på dagen. Samarbejdet var en del af Skolen på Amagerbros arbejde med Åben Skole, hvor skolen inddrager det omgivende samfund, både for at understøtte elevernes læring, men også for at styrke sammenhængskraften mellem skolen og lokalsamfundet.

Byttemarked på Peder Lykke Skole

Den 26. november dannede Peder Lykke Skolen tradition tro ramme for efterårets byttemarked hvor 492 kg ud af i alt 611 kg tøj, legetøj og andre brugbare ting og sager blev byttet. De resterende 119 kg blev doneret til indsamling til Syrien. Sammen med skraldekunstner Marie Erenbjergs Fabrik kunne børnene upcycle ødelagt og kasseret legetøj til julepynt. Besøgstallet på 136 borgere og de medbragte ting og sager var desværre lave sammenlignet med tidligere år, hvor der plejer at være omkring 900 kg - 1,5 ton brugbare ting. Forklaringen på dette kunne være, at markedet var blevet flyttet tættere på december, hvor der er mange andre arrangementer, samt at vi kom sent i gang med at reklamere for arrangementet.

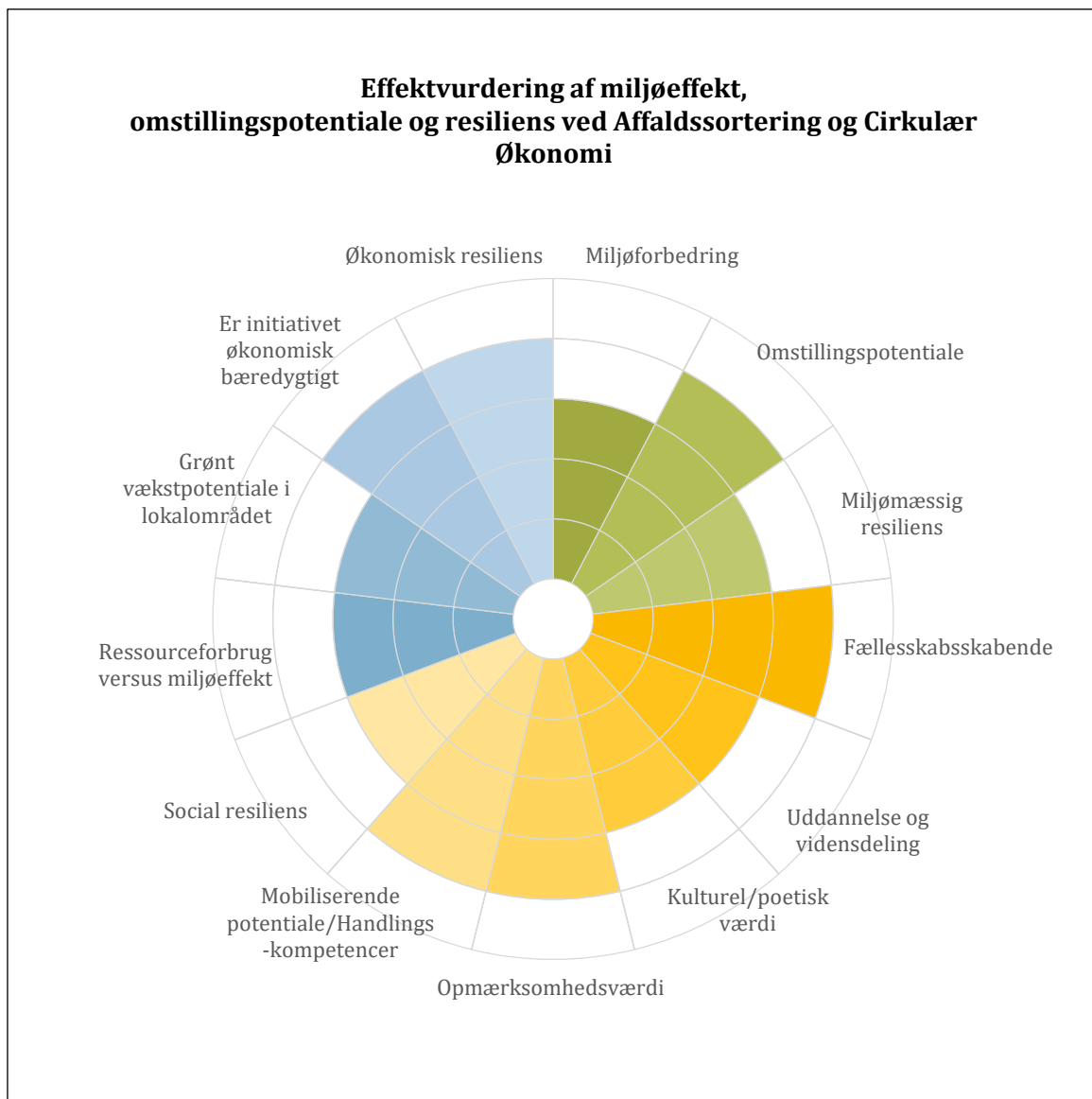
Byttemarkedet blev afholdt i samarbejde med Partnerskabet Urbanplanen. Af forskellige årsager var Amagerbro Helhedsplan og Peder Lykke Skolen desværre forhindret i at være med i organiseringen af byttemarkedet. I stedet var to af miljøambassadørerne med til at hjælpe med de forskellige opgaver såsom opsætning og oprydning.

Opfyldelse af målsætninger for Affaldssortering og Cirkulær Økonomi

Målsætningerne for indsatsen, har været at udvikle indsats overfor private husstande og lokale virksomheder der kan understøtte øget genanvendelse og lokal recirkulation af affaldets ressourcer. Derudover har det været en målsætning at udvikle lokale løsninger til fremme af den cirkulære økonomiske dagsorden.

Målsætningerne for indsatsen blev delvist realiseret. Det lykkedes ikke at åbne et reparationsværksted i 2017, men al forarbejdet blev gjort og reparationsværkstedet åbner i foråret 2018. Med reparationsværkstedet er forventningen at vi derfor meget direkte får skabt øget genanvendelse af elektronik hos borgerne på Amager. Derudover blev der i 2017 afholdt to byttemarkeder, hvor lokale borgere kunne komme af med overflødig, men stadig brugbart indbo, tøj, bøger og lignende.

Den cirkulære økonomiske indsats blev ikke realiseret i overensstemmelse med målsætningerne. Der blev udarbejdet et koncept for en lokal cirkulær økonomisk bevægelse, der skulle involvere borgere, boligforeninger, virksomheder og myndigheder i lokalsamfundet, men det lykkedes ikke i 2017 at realisere konceptet.

Amager Fælled (kun Amager Vest)

Amager Fælled er et af de få steder i København, hvor du kan opleve et stort sammenhængende naturområde. Fremtiden for Amager Fælled er imidlertid usikker. Der er fremskredne planer om campingplads ved vandrehjemmet, boligbebyggelse i Amager Fælled Kvarteret og forslag om at anlægge en havnetunnel med opkørsel direkte på Amager Fælled. Bid for bid er væsentlige og værdifulde naturområder på Amager Fælled i fare for at forsvinde.

Det blev i årsplanen for 2017 aftalt med Amager Vest Lokaludvalg, at der skulle være et særligt fokus på den gamle strandeng (Amager Fælled Kvarteret) og naturkvaliteterne i dette område, Gennem en række arrangementer og aktiviteter søgte Miljøpunkt Amager i 2017 at sætte særligt fokus på at udbrede kendskabet til Amager Fælleds kvaliteter og følgerne af den igangværende byudvikling i en del af området.

Spiselige planter på Amager Fælled

I 2017 blev der afholdt en række guidede ture til Amager Fælled. Formålet med turene var at give lokale borgere en bedre fornemmelse for og oplevelse af naturen på Amager Fælled. Interessen for turene var enorm og vi blev meget hurtigt nødt til at indføre deltagerbegrænsning, for at undgå at turene blev overfyldte.

Der blev i alt været afholdt seks ture i 2017. De fem blev afholdt i samarbejde med Jann Kuusisaari fra Spis Amager Fælled og den sjette blev afholdt på Fælledens Dag af Benjamin Carlsen fra spisehuset VILDT.

Guidet tur til spiselige planter på Amager Fælled

Fælledens Dag - Naturens Dag på Amager Fælled

Søndag den 10. september stod Miljøpunkt Amager i spidsen for Fælledens Dag - Naturens Dag på Amager Fælled. Ligesom i 2016 var arrangementet en succes, og det forventes at blive afholdt igen i 2018.

Formålet med arrangementet var at bruge Danmarks Naturfredningsforenings landsdækkende kampagne, Naturens Dag, til at sætte fokus på Amager Fælleds vilde natur og biodiversitet, og skabe opbakning til bevarelsen af Amager Fælled.

Fælledens Dag var en en-dags festival med aktiviteter som:

- Krible-krabletur med Danmarks Naturfredningsforening.
- Dyrequiz og skattejagt med Verdens Skove.
- Klap en ko med Københavns Kogræsserlaug.
- Ponytræktur med Rideskolen på Islands Brygge.
- Mad fra Urbans Folkekøkken.
- Rollespil med trolde og elever fra Rollespilsfabrikken.
- Intro til urter med Peder Clement og Planteklubben
- Sanketur med spisehuset VILDT.
- Smagsprøver på lokale honningprodukter hos Max Honningvin.

Der var omkring 1155 besøgende i alle aldre. Dagens mange aktiviteter blev gennemført med hjælp fra frivillige fra de deltagende organisationer, der alle er blevet gode lokale samarbejdspartnere for Miljøpunkt Amager.

Arrangementet var udfordret af, at den store Amager Fælled Festival, arrangeret af Amager Fælleds Venner blev afholdt senere samme dag. Men på trods af de to arrangementers sammenfald, var der god opbakning til begge arrangementer.

Til Fælledens Dag fik vi økonomisk støtte fra NaTur i Byen. Arrangementet blev bl.a. omtalt i Amagerbladet og som hovedhistorie på Danmarks Naturfredningsforenings hjemmeside.

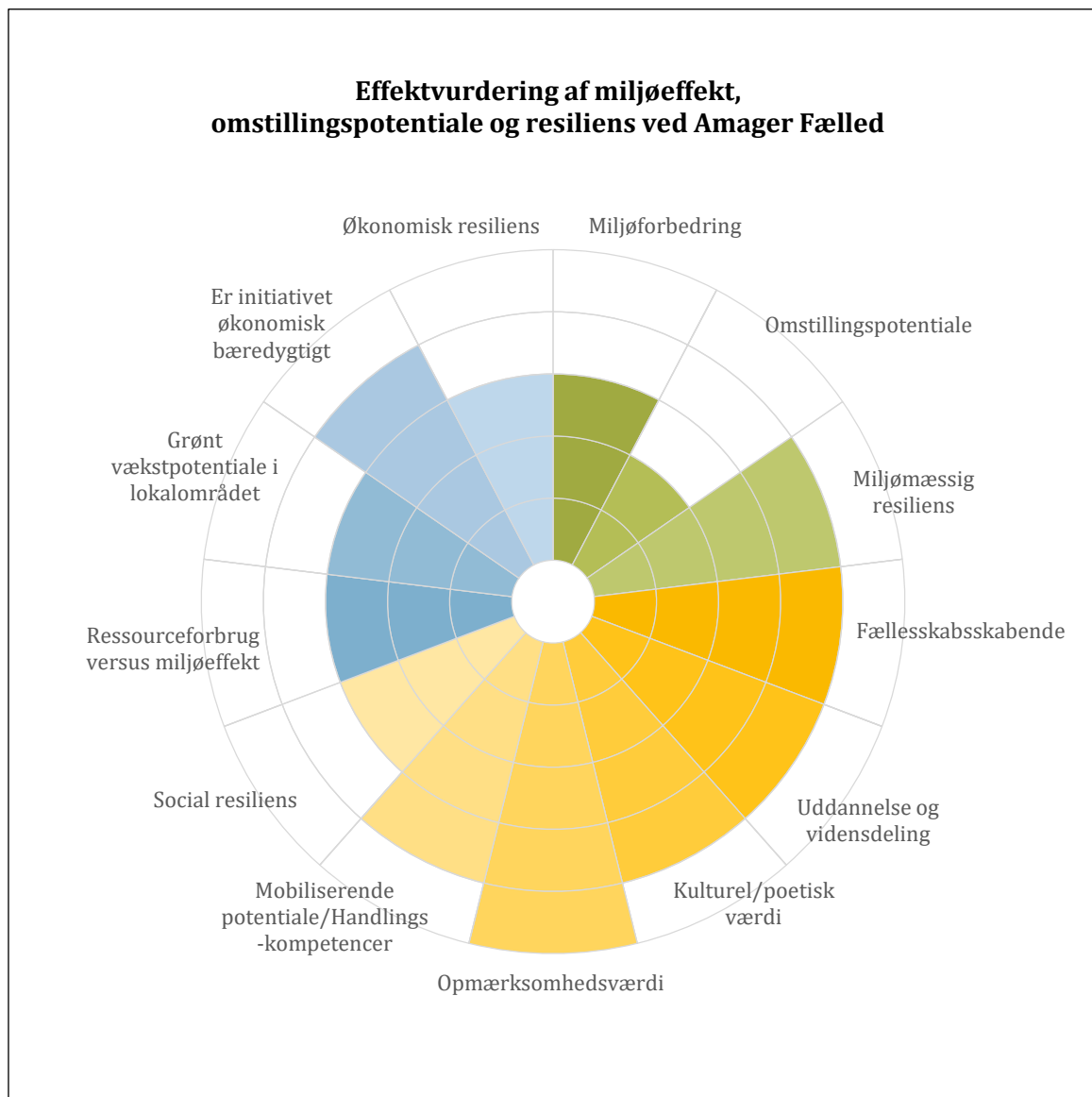
Fælledens Dag 2017

Opfyldelse af målsætninger for Amager Fælled

Målsætningerne for indsatsen, har været at skabe grundlag for bevarelse af naturen på Amager Fælled. Særligt fokus på området ved Amager Fælled Kvarteret, samt skabelse af lokale partnerskaber for bevarelsen af Amager Fælled.

Det er i vid udstrækning lykkedes at realisere målsætningerne for indsatsen. Med afholdelse af flere guidede ture til spiselige planter på Amager Fælled og Fælledens Dag medvirkede Miljøpunkt Amager til at sætte fokus på naturen på Amager Fælled.

At det i løbet af efteråret lykkedes at få skabt politisk opbakning til at undersøge mulighederne for ikke at bygge på strandengen, er ikke Miljøpunkt Amager fortjeneste. Men sammen med en række lokale samarbejdspartnere lykkedes at skabe så stor opmærksomhed om de naturmæssige konsekvenserne ved at bygge på strandengen, at de politiske rammer for udviklingen af Amager Fælled ændrede sig.

Andre aktiviteter

Cykelpitstop på Amagerbrogade

Igen i 2017 afholdte Miljøpunkt Amager det traditionsrige cykelpitstop ved Christmas Møllers Plads på Amager. Med gratis morgenkaffe og cykeltjek takkede Miljøpunkt Amager byens cyklister for at de valgte en miljøvenlig transportform.

Som altid medførte cykelpitstoppet stor begejstring blandt cyklisterne og samtidig var det en god anledning til at få diskuteret trafik og andre gode miljøløsninger med et bredt udsnit af bydelens borgere.

Input til Bydelsplanen

Miljøpunkt Amager bidrog til udvikling af Bydelplanen i både Amager Øst Lokaludvalg og Amager Vest Lokaludvalg. Mest konkret var bidragene til Amager Øst Lokaludvalg, hvor vi gav input til bl.a. grøn mobilitet og ressourceoptimering.

Udlån fra Miljøpunkt Amager

Igen i 2017 var det muligt at låne forskellige redskaber hos Miljøpunkt Amager, som kan være hjælpende hånd til at komme godt i gang med den grønne omstilling i hverdagen.

Fra Miljøpunkt Amagers kontor i Kvarterhuset på Jemtelandsgade var det muligt at låne:

- Ladcykler (3 stk. i 2017)
- Mostpresse
- Energisparetaske
- Frugtplukkere

Der var stor efterspørgsel på især ladcyklerne og mostpressen. I løbet af 2017 var der alt 114 udlån af ladcykler. Udlånene fordelte sig sådan at vores ene trehjulede ladcykel, Den Sorte Jernhest, havde 46 udlån, vores anden trehjulede ladcykel, Christianiacyklen, havde 42 udlån og vores tohjulede Bullit ladcykel blev udlånt 26 gange.

Efterspørgslen på lån af ladcykler var så stor, at vi ofte måtte afslå henvendelser og henviser til bl.a. cykelbiblioteket i Bicycle Innovation Lab på Prags Boulevard.

Transportnetværk Amager

Miljøpunkt Amager var for år tilbage initiativtager til Transportnetværk Amager. Netværket består af nogle af de største virksomheder i Ørestad og på Islands Brygge, herunder DR, Rambøll, KL, Fields og KU Amager. Miljøpunkt Amager fungerer som tovholder for netværket. Med netværket bistår Miljøpunkt Amager virksomheder med at finde grønne løsninger på deres transportudfordringer.

I 2017 blev der afholdt to netværksmøder i netværket.

Implementering af ny hjemmeside

I 2017 fik Miljøpunkt Amager en ny hjemmeside, som var mere brugervenlig for borgerne. Der blev blandt andet blevet implementeret en kalender for ladcyklerne, således at det nu er muligt at se hvornår de enkelte ladcykler er booket.

Organisation

Bestyrelsen for Fonden Agenda 21 Center Sundbyøster

Lasse Rossen, formand (Agendaforeningen)
Eva Damgaard, næstformand (Agendaforeningen)
Jes König (Amager Erhvervsråd)
Randi Sørensen (Københavns Kommune)
Martin Einfeldt (Sundby Lokalråd)

Ansatte i Miljøpunkt Amager

Claus Knudsen, Centerleder
Hodan Osman, Projektleder
Lise Nygaard Christensen, Projektleder
Lotte Angelica Kristensen, Studentermedhjælper
Maja F. Guldager, Projektleder
Joe Daniel Collins, Cykelkonsulent

Hjemmeside

Miljøpunkt Amager: www.miljopunkt-amager.dk

Adresse

Miljøpunkt Amager
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S.
Telefon 82 32 58 10
Fax 82 32 55 30
Cvr.nr. 27 29 02 26
post@miljopunkt-amager.dk